

Emlékfa a deák-kút felett

Az Országos Erdészeti Egyesület Soproni Helyi Csoportja 2008. október 15-én tartotta rendezvényét a hegyvidéken. Ennek során két emléket is megtekintettek, a Berzsényi fát és a Deák-kútnál az új millenniumi emléktáblát. Az Asztalfőn pedig az óriás lucfenyő-törzsfák meglátogatása történt meg.

Köveskúti Zoltán erdőmérnök, a TAEG Zrt. Soproni Erdészetének vezetőhelyettese, a helyi csoport titkára üdvözölte a megjelenteket. Kihasználva a ritka pillanatot, külön köszöntötte a megjelent három hegyvidéki erdészetvezetőt: *Mollayné Madas Gabi nénit, Molnár Ákos és Csapó József* erdőmérnököket. A Berzsényi fáról Gabi néni hozott információkat. Eszerint a bükk fafajt igyekeztek népszerűsíteni az úthoz közel ültetett, de mára alászorult bükk egyeddel. A Berzsényi Líceumra emlékezve kaphatta a nevét a fa. A rendezvényre kiszabadított szép alakú fáról bizonyára többet is lehet tudni, de ehhez adatok gyűjtésére van szükség.

A csoport gyalogosan vonult fel a Deák-kúthoz, ahol *dr. Jereb Ottó* erdőmérnök tanár mondott beszédet a millenniumi emlékfáról. A szép kivitelű tábla a Roth Gyula Gyakorló Szakközépiskolában készült. A tanár úr beszédét vágtatlanul közöljük:

EMLÉKFA a Deák-kút felett

Az 1940-es évek második felében gyakran jártam ezen a területen, de eleinte csak a Deák-kút vízének szépítő hatásának híre csalogatott ide. Egyik alkalommal azonban feltűnt a kút megett egy különleges feliratú kő. Szövegét azóta sem tudom elfelejteni, mely így szól:

*„Ég vándora, vidd bírűl észak, kelet,
dél és nyugatra,*

*Hogy szent batáraitól a magyar nép le
nem mond soba, soba, soba.”*

Ezt látva megkérdeztem Tamás József erdőgondnok főnökömet, hogy tud-e erről nekem valami részletesebb magyarázatot adni? Ugyanis nem értettem, hogy mivel érdemelte ki ez a hely, a millenniumi emlékkövel ezt a különleges kitüntetést?

Ő ezeket mondta: „A Berzsényi Gimnázium már régen is itt tartotta a ballagások ünnepségét. Szüleiére bivatkozva elmondta, hogy a Deák-kút mit jelentett a soproni ifjúság számára akkortájt, de felhívta a figyelmet arra a magaskőrésre is, amit a millennium évében ültettek ide. Eredetileg 7 db sűbáng félkörívben vette körül az emlékmű /7 vezér tiszteletére/ Kőszeg forrást/, de ezekből csak ez az egy maradt meg millenniumi emlékfaként.

Ezután a soproni levéltárban átnéztem az erre vonatkozó írásokat, melyek dióhéjban a következőket mondták:

A Soproni Líceumnak, mely gimnázium, teológia és jogászatból állt, abban az időben, egyik fő jellemző tulajdonsága volt mindig a hagyományra való öntevékeny önképzés. Így 1790-ben a Líceum itt tartotta az ország első önképzőkörét és 1827-ben ez a társaság hozta létre a Deák-kúti vármegyét. Az ifjúság minden év májusában kivonult a kúthoz és itt megválasztotta tisztikarát. Első főispánja Horváth Dániel volt. A forradalom után az ünnepségek 1864-ig szüneteltek. Majd folytatva az utolsó egyetemi gyűlés 1883. május 3-án volt.

1918-ban újra alakult, ezt követően a Berzsényi Gimnázium itt tartotta meg mindig a ballagási ünnepségeket. is.

A vármegye időszakos mottóját, amely sokszor változott, a kút falára felírták. Egy-két írás a sok közül.

„Deák-kút légy forrása sokunk ártatlan örömeinek. (1873)”

„Itt lobogott a Deák-kúti vármegye lobogója egykor a következő felirattal: Szellem mostan is int, ifjú szeresd a HAZÁT!”

Mindezek indokolták az emlékmű helyének kiválasztását.

Az emlékkövet a 49-50-es években – irredenta szövegnek véelve – darabokra törték, amelyek nébány év alatt eltűntek a területről. 1950-52-ben még egy pár darab ott volt, s akkori tanítványaimnak ezeket be is mutattam az előbb említett magyarázattal.

Ki sejtette volna akkor még a trianoni tragédiát, de még a fasiszmus sem létezett.

Örülök, hogy az OEE helyi csoportja megértette sürgető kérésemet, s legalább ez az egy kőríjsfa jelzi elődeink végakarátát.

Szeretném megköszönni jótikár úrnak, a helyi csoport OEE titkárának, az erdőgazdaságnak, az erdészeti iskolának és mindazoknak, akik segítettek abban, hogy ez az emlékfá végre a város számára hirdesse azt az ezer évet, mely bennünket hazánk területéhez köt.”

Az emlékezés után a csoport buszra szállva, *Csapó József* erdőmérnök, a Soproni Erdészet vezetője kalauzolásával jutott el a Hidegvíz-völgybe. Éppen a nagy zivatarral együtt érkezett meg a Roth emlékműhöz és annak közelében lévő kutatóházhoz. *Dr. Jereb Ottó* itt folytatta ismertetését a lucfenyő törzsfákról, melyek a közeli területen találhatóak. Közben a társaság ázott kívül és lassan belül is, hiszen a TAEG Zrt. jóvoltából az eső oltotta tábortűz mellett és a kutatóházban is fogyaszthatták a kitarító tagok a meleg teát, a jó soproni kékfrankost és hozzá szervírozott harapnivalót.

A dörgés és villámlás elmúltával még a terepi bejárást is megejtette az őszi időben a csapat. Közben Budapestről megérkezett a csoport elnöke, *dr. Rónai Ferenc* igazgató, aki köszöntötte a csoport tagjait és további tartalmas programokat ígért az év során.

Kép és szöveg:

Dr. Jereb Ottó, Ormos Balázs